

Tag pusten fra væselhale, før den tager pusten fra din økonomi

Græsukrudt: Hvad kan bedst betale sig - at bekæmpe væselhale kemisk - som de fleste landmænd gør - eller ændre sædskiftet? Det har Seges regnet på.

Af Michael Højholdt & Poul Henning Petersen, landskonsulenter, Seges

En driftsøkonomisk analyse viser, at det betaler sig at ændre sædskiftet frem for at lade væselhale udvikle sig til et ukrudtsproblem.

De økonomiske udfordringer ved opformering af væselhalebestanden er størst for pløjefrie sædskifter med megen vintersæd, samt for bedrifter med frøavl. Se resultatet af den økonomiske analyse i figuren.

Det er dog ikke uden omkostninger at tilpasse sædskifte og dyrkning. Men det er en nødvendig 'investering', hvis det ikke på længere sigt skal koste væsentligt mere i tab.

Fire bedriftstyper

Analysen er udført for fire bedriftstyper på JB 5-6:

- ▶1. Delvist pløjet grisebedrift (20 pct. vinterraps, 50 pct. vinterhvede, 30 pct. vårbyg).
- ▶2. Pløjefri grisebedrift (20 pct. vinterraps, 50 pct. vinterhvede, 30 pct. vårbyg).
- ▶3. Pløjet planteavl (25 pct. rødsvingel, 37,5 pct. vinterhvede, 25 pct. vårbyg, 12,5 pct. vinterraps).
- ▶4. Conservation Agriculture (CA) planteavl (32,5 pct. vinterhvede, 12,5 pct. vinterbyg, 12,5 pct. vinterraps, 30 pct. vårbyg, 12,5 pct. hestebønner).

For bedriftstyperne er der beregnet dækningsbidrag efter maskiner og arbejde (DBII) under fire scenarier:

- ▶5. Nu-drift (uden væselhale).
- ▶6. Nudrift fremskrevet på kort sigt med tab pga. væselhale, der forsøges bekæmpet kemisk.
- ▶7. Nudrift fremskrevet på langt sigt med tab pga. væselhale,

der forsøges bekæmpet kemisk.

- ▶8. IPM-tilpasninger før væsentlig opformering af væselhale (øge jordbearbejdning og vørsæd).

Med udgangspunkt i forsøgsresultaterne har vi fastsat en »forsigtig« tabsfunktion med fem pct. udbyttetab i vinterhvede og vinterbyg og 20 pct. i rødsvingel på kort sigt. På langt sigt regnes med 10 pct. tab i vinterhvede, 15 pct. i vinterbyg, 3 pct. i vinterraps og 40 pct. i rødsvingel - som følge af at certificering af frøpartierne ikke hvert år vil være mulig.

I CA er forudsætningen, at der på forhånd er et godt sædskifte, så her bør ikke kunne ske væsentlige tab som følge af væselhale.

Beregningsmetode

Til beregningerne er anvendt version 2.3 (nov. 2021) af regnearket »Økonomi i afgrøder og sædskifter«. For hver modelbedrift i nudrift er anvendt normudbytte og normomkostninger. Dog med tilpasning af

SEGES, Erhvervsøkonomi laver også:

- Økonomiske beregninger og vurderinger
- Regnskabsanalyser og benchmarking
- Afgrødekalkuler

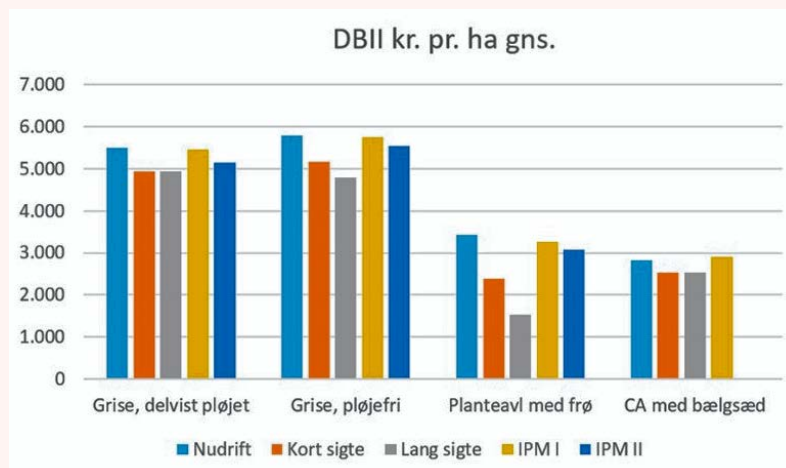
Anbefalinger

- 1 Hold øje med udvikling i ukrudtsbestanden.
- 2 Græsukrudt artsbestemmes og testes evt. for herbicidresistens ved mistanke herom.
- 3 Væselhale tæmmes inden den tager overhånd. Jordbearbejdning og vørsæd kombineres med kemi.

maskin- og arbejdsomkostninger for jordbearbejdning/afgrødeetablering inkl. glyphosat-sprøjtning (kemi og udbringning).

Omkostningerne til bekæmpelse af væselhale tager udgangspunkt i afgrødekalkulerne i Farmtal Online. I vintersæd er der ved uændret drift på langt sigt anvendt øgede doseringer af Boxer og Mateno Duo i forhold til standard - og fuld dosis Atlantis efterår og Broadway forår. I vinterraps er dosis af Kerb øget.

Der regnes i IPM-scenarier med normudbytter og normomkostninger for planteværn, mens maskin- og arbejdsomkostninger er tilpasset dyrkningssystemet jf. beskrivelse for de enkelte modelejerdomme og scenarier. Bemærk for flere typebedrifter er der oprettet to IPM-forslag.

Figur: DBII for fire bedriftstyper ved forskellige scenarier med væselhale. De højere niveauer for DBII på bedrifter med grise skyldes højere kornpris som foderkøber og besparelse på gødning ved adgang til husdyrgødning.

